

Valentin Matić
PESME IZ EGZILA

Urednik
Zoran Kolundžija

Na korici
Rad Jovane Popović Benišek
iz ciklusa *Svetlosna šaputanja*

Valentin Matić

PESME
iz
EGZILA

PROMETEJ
Novi Sad

PESMA IZ EGZILA

Ostavio sam ciljeve daleko iza,
Sada idem samo pravo,
Nadam se ipak negde,
Gde sreću donose afričke rode,
Ovo do sada bilo je u egzilu,
Progonjen starošću i žalošću,
Našao sam utočište u azilu,
Pogledom lovim kao parangalom,
Sećanje je bol koja šeta grudima,
Sve sam prebrojao.

I novce i dane,
Švorc sam i dužan svima,
Prišipetlja sam svakom traču,
Pogubnim snovima,
I utišaloj zori.

Život sam dao na oglas,
Moje slike još na banderi nema,
U odlasku je jedini spas,
Molitvom ne stižem ni koraka dalje,
Od mrtvih očiju ikone kućne,
Sve sam pobrkao,
Datume rođenja i sahrana,
Na mom telu mapa krvavih rana,
U meni drhtavo nešto postoji,
Sa kojim znam da zborim,
Ali ne znam šta je,
Klupko emocija ili duša koja strepi.

Pobrljavio skroz a opet opstao,
Da nečije muke u sebi vučem,
Dalje od zamagljenog lavirinta,
U kojem mozak dom ima,
Taj gospodar svetla i mraka,
Koji sam stranu sveta bira,
Sa kojim nema zbora i mira,

Meni su uspomene teret težak,
Sa svakom više mene je manje,
Zato sklupčan u pećini čekam,
Kao čovečja ribica poluslep,
Nešto drugačije od egzila snevam,
I ostatke svoga sveta spremam,
Jer kada odem tamo,
Preostaje mi još to samo.

13. 5. 2021.

JA SAM ONE ZEMLJE SIN

Ja sam one zemlje sin,
Bezobrazan, nimalo fin,
Još po njoj snom šetam,
Zaljubljujem se u žene njene,
Zakletvu njoj sam već odavno dao,
Pre nego što sam daleko pao,
Sada sebe tražim u sinovima njenim,
Raseljenim, proteranim, zaboravljenim.
Pored mržnje postoji nešto što nas veže,
Kao ribe uhvaćeni smo u mreže,
Okupljamo se evo ovuda,
A ima nas po svetu svuda.

Ja sam samo prošlost,
I te zemlje više nema,
A bila je moj dom,
Ostala je samo tiha žalost,
Iako je nekad bila velika radost,
Sada otuđeni postajemo tuđini,
Predajemo se svako svojoj sudbini,
Naš je život postao velika šarada,
Groteska i nakarada,
Svi ka negde hodimo,
A kompas nam je pomešao,
Sve čet'ri strane sveta,
Naša ruža vetrova samo oluje nudi,
Dok nam stranac u crnom sudi.

Ako poželiš da me sretnoš,
Ja sam tu negde među našima,
Pronaći ćeš nas u galami,
Kojom teramo duhove zle,
Ja postojim samo u sebi,
Samo slobodan ja sam svoj,
Ali trajem sa vama,
U jutrima pobeglim od mraka,

U noćima gde je mesec prekriven,
Zastavom države koje više nema,
I među prašinom sa zvezda,
Koji udišem dok nebo razgledam,
Ma ja sam kao i sa početka pesme,
One zemlje jedan obični sin,
Bučan, osion i nimalo fin,
Koji u drami svašta zna da izglumi,
A rasplet je samo još jedan tužni čin.

14. 5. 2021.

HOLANDIJA

Dušo,
Ja sam u Nedođiji.
Ovo nije stvarno
– nadam se.
Ovde se ne stari,
Samo se jako pati.
Ovde su uzburkani,
Rastegnuti noćni sati.
Ova je zemlja krasna,
Obojena i vođeno strasna,
Moje reči izgovorene ovde,
Ne izrastaju u priče,
Ova zemlja je nepričava,
Svaka nova reč je sumnjičava.

Moji Nedođijanci čudna su sorta,
Čas su ptice a čas patuljci,
Njihova je nebeska porta,
Iza oblaka vire i nose klompe,
Vetrove primaju na svoja krila,
Sve imaju i velika su sila,
Samo nešto uvek meni fali,
Puno toga su mi dali,
Ali ja još sanjam svoja druga dva,
I školu na periferiji jednog grada,
Gde su mi ostala sećanja sva,
Ne mogu da se smirim,
Niti njihovim čudima da se divim.

Ne znam da li je ovo Nedođija,
Ili samog vruga mirođija.
Otkuda pravo sa neba,
Baš ovde ja da padnem,
Sa njima ovako dugo da ostanem.
Ovi Nedođijanci su bledih lica,
Pegavi, visoki i riđi,

Sve ostalo je dosadna ravnica,
Koja je izrodila polja tulipana,
Ponekog slikara i velikana.
Dušo,
Meni se ovde ne ostaje,
U mojoj duši sad je nedodijla,
Sve boli i nikako da prođe.

24. 6. 2021.

APATRID

(Patria prima cura)

Ostao sam bez domovine,
Ogrnuo plašt bezvremenski,
Svugde pomalo postojao jesam,
A nigde zaista stigao nisam,
Ceo svet je otadžbina moja,
Obmana je deo moje istine,
Vreme dobijeno sam propustio,
Kroz prste u krilu raširene,
Pa sada u vakumu sećanja živim,
Davni dani ostaju u pesmi,
U kojima sam sve gubitke sabrao.

Briga moja je ljudski rod,
I moj uzdrmani muški kod,
Ne pripadam nikome i nigde,
Ubio sam sve svoje u sebi,
Bez suze i trunke straha,
Odrekao se taštine i istine,
Najveće boli nisu izgubljene žene,
Ni razrušen porodični dom,
Na jugu izgubljen zapad,
Najveći bol su reči koje pišem,
I maternji jezik od kojeg,
Nisam pobeći znao.

Umesto moga nasmejanog lika,
U pasošu crna rupa zjapi,
Granice su napravili drugi,
Koje sam naučio zaobilaziti,
Nisam ih porušio,
A zašto bih?
Kada pripadam svima,
A kao takav potrebe nemam,
Da se nekome posebno sviđam,
Odricanje je precrtalo slobodu,

Gde je anonimnima dom,
A na kraju možda ipak,
Iskren u svemu bio nisam,
Već skriveno u sebi krijem,
Deo propalog, otišlog sveta.

27. 7. 2020.

PESMA UMRLOM EMIGRANTU

(za Tanjinu baku)

Umrlo je baba Anđa,
Umrlo je pet minuta sećanja,
Neko će zastati a mnogi i neće,
Nećemo joj dići spomenik,
Na trgu grada kojem je
Život stoički dala,
Nije spasila ničiji život,
Svojom smrću,
Spasila je možda jedino sebe.

Umrlo je 45 godina samoće,
45 godina čežnje,
Vernog služenja mužu,
Po nekog odlaska u crkvu,
Ostala je zemlja čiji jezik,
Nikada naučiti nije znala,
Ostale su cigle,
Nikada podignutog doma,
Zapamtiće je neko,
Ponajviše oni tamo daleko.

Ostale su ikone i ugašene sveće,
U malom skućenom stanu,
Preko puta dućana za strance,
U kojem je kupovala vegetu,
A za decu plazmu u prahu,
I kiseli kupus iz Srema,
Za nedeljnu sarmu,
Ali ko još vodi računa,
O jednom umrlom,
Starom emigrantu.

Ostao je prsten sa ruke za
Unuku i sina,
A za muža još koja godina samoće,

Obući će joj haljinu voljenu,
Crvenu sa bluzom crnom,
Opelo će joj održati sveštenik,
Preostalih starih emigranata,
Pustiće suzu to ljudi malo,
A kada je spuste u zemlju,
Koja ne miriše na rodnu,
Biće svejedno i baba Anđi,
i mnogima sa nama.

Skinućemo slike dece,
Od sestre i brata,
I umrlog sina,
Sa zidova opustelog stana,
I od unuka koji su joj bili,
Poslednja velika radost,
Sa kojima je pobeđivala starost,
Ali kakvih tužnih života ima,
Pored svih tragičnih priča,
Pomislím da je baba Anđin,
Imao nekog razloga i smisla,
I da sve je moralo tako i biti,
Amin.

3. 1. 2021.

JESEN U EMIGRACIJI

Jesen,
Padaju sećanja kao listovi,
Požutela od nošenja po tuđini,
Magla rasteruje ružne snove,
U kojima su umorni gradovi,
I ovoga sumornog jutra,
Iznjedrili mene sa istom pesmom,
Tajac pored kanala,
Po koja šarena rečna ptica,
Ukraden zvuk od močvarne trske,
Saučesnik sam svim tugama,
Posmatrač svih samoća,
Emigrant koji može samo da šeta,
I nikada stići neće do kraja bespuća,
Niti pronaći put do staroga sveta.

Žutilo se razlilo kao voćni sok,
Po mušemi staroga astala,
Nemam ime i tražim pravo,
Da krenem unazad samo,
Izgubljen trag tražen je znak,
Brojim korake opkoljen
Svim uspomenama koja vire
Iz kofera starog ishabanog,
Gurnutog iza kuhinjske zavese,
Predugo presvlačim godišnja doba,
Dok tamo negde sve je manje ljudi,
Koji su me oblikovali i stvorili.
Sve moje jeseni ostaju u meni,
Ne mogu tek tako da ih predam zimi,
Preostaju mi lutanja po sećanjima samo,
I ono daleko tamo...,
Ono moje tamo.

5. 11. 2021.

LJUBAV U EGZILU

KAD ME OSTANE JOŠ MALO

Dođi!

Dok me ima još malo,
Da pokušamo barem još nešto,
Neće te koštati ništa,
Ja sam taj koji plaća uvek duplo,
Kome za ljubav ništa skupo nije.
Pojavi se dok noć govori,
Dok sveci nebom marširaju,
A tuga u meni postaje galaksija,
Dođi da izaberemo najlepše zvezde,
Da dok je mesec žut,
Pronađemo naše ljubavi mlečni put.

Dođi,

Jer možda me nećeš sresti,
Ako budeš čekala još malo,
Čini mi se da sam stigao,
Dopuzao do samog kraja,
Manje je bitno da li do pakla ili raja,
Požuri da ti dodirnem lice,
Da ispucalim usnama na tebi izgorim,
Ne oteži i ne dvoumi se,
Još po koja godina je ostala samo,
Dođi!
Pre nego što nestanem tamo.

Ostalo mi je dana malo,
A nisam sve što imam nekome dao,
Moje duše riznica je puna,
Šaljem ti pismo sa oblakom kišnim,
Zakoračio sam nogom jednom u nebo,
A imam nešto jako važno,
Što sam ti reći treb'o,
Za flert i igru vremena nema,
Prolaznost mi je glavna tema,
Ti si poslednja kockica,

Moga životnog mozaika,
Ljubav pravi velikim i bitnim,
Najvećeg gubitnika i laika.

30. 1. 2021.